

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА РОЗВИТКУ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

Спеціальність: **D4 Публічне управління та адміністрування**
Освітньо-професійна програма: **28 Публічне управління та адміністрування**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 7**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **заочна**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): вибором і за навчальним планом
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **публічне управління**

Кафедра/підрозділ: **кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я**, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх

Керівник освітнього компонента: доц. **Мартиненко Наталія Миколаївна**,

E-mail: nm.martynenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Даний вибірковий освітній компонент є фундаментальним для магістрів, що спеціалізуються на управлінні в сфері охорони здоров'я. Курс спрямований на аналіз еволюції концепцій публічного управління, становлення системи охорони здоров'я як об'єкта державного управління, а також вивчення історичного досвіду реформ в галузі охорони здоров'я України та світу. Зважаючи на заочну форму, акцент робиться на глибокій самостійній роботі з історичними та аналітичними джерелами.

МЕТА КУРСУ: Метою викладання навчальної дисципліни є формування у магістрів системного розуміння історичних закономірностей, етапів, моделей та інструментів публічного управління охороною здоров'я, а також здатності критично аналізувати історичний досвід для розробки ефективних управлінських рішень у сучасних умовах.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти повинні досягти наступних програмних та спеціальних компетентностей: (за наказом МОН України від 04.08.2020 р. № 1001 про СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський) рівень СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «магістр»)

загальні: (за Вашими таблицями з того, що вдалося розібрати для мого ВК1)

ЗК 04 Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні

спеціальні: (за Вашими таблицями з того, що вдалося розібрати для мого ВК1)

СК 6 Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема лекції (2 год.):

Тема Генезис публічного управління у сфері охорони здоров'я. Роль держави у забезпеченні здоров'я населення: від античності до Нового часу. Історичні парадигми (поліцейська держава, соціальна держава). Становлення земської медицини в Україні як перша модель децентралізації.

Перелік тем практичних занять (8 год.):

1. **Тема 1. Радянська модель охорони здоров'я: Управлінський спадок та виклики**
Аналіз моделі Семашка. Централізм, державне фінансування та ідеологічні засади. Вплив радянської системи на поточні управлінські проблеми
2. **Тема 2. Реформи 1990-2010-х років в Україні та Східній Європі: Пошук нової моделі управління.** Спроби децентралізації та приватизації. Проблеми фінансування та корупція. Порівняльний аналіз.
3. **Тема 3. Публічне управління в сфері охорони здоров'я у контексті сучасної трансформації (2016 – дотепер).** Аналіз Закону про автономізацію (КНП) та створення НСЗУ. Модель New Public Management (NPM) у сфері охорони здоров'я.
4. **Тема 4. Історичні аспекти управління надзвичайними ситуаціями та епідеміями.** Уроки боротьби з епідеміями (холера, туберкульоз, COVID-19). Аналіз управлінських рішень та їх наслідків.

Перелік тем самостійної роботи здобувача (80 год.)**Теоретичне опрацювання (30 год.)**

Опрацювання першоджерел, наукових статей та монографій згідно з тематичним планом

Аналітичні завдання (10 год.)

Підготовка есе на тему: «Історичні передумови впровадження медичного страхування в Україні»

Кейс-стаді (20 год.)

Детальний аналіз кейс-стаді успішних або невдалих історичних реформ (на вибір здобувача).

Підготовка до заліку (20 год)

Систематизація матеріалу, підготовка до контролю знань

Самостійна робота здобувачів спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяє формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: Оскільки це заочна форма, акцент робиться на активній та аналітичній самостійній роботі:

Лекційний метод: Візуалізація ключових історичних карт, моделей та графіків.

Аналітичний метод (Критичний аналіз джерел): Робота з архівними документами, законами та нормативно-правовими актами різних історичних періодів.

Кейс-стаді (практичні заняття): Обговорення конкретних історичних управлінських ситуацій та пошук альтернативних рішень.

Метод порівняльного аналізу: Зіставлення управлінських рішень та їх ефективності в різні історичні періоди (наприклад, земська vs радянська vs сучасна модель).

Навчальна дискусія: Обговорення актуальних проблем, що мають історичне коріння.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за всі семестри вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2 (ІНСТРУКЦІЇ з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті), автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ.

Оцінка з дисципліни (ОД). ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (додаток 2) від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня (під час вивчення цього вибіркового компонента) виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бурик, З. (2025). РЕФОРМА СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНИХ УМОВАХ. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*, (11), 27–46. <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2025-11-27-46>
2. Чуприна, С. (2025). МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ. *Київський економічний науковий журнал*, (10), 141-146. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-10-18>
3. Черніховський, Р. (2023) ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА НАПРЯМИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, (6), 277-282. <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.6>
4. Публічне управління та адміністрування у сфері охорони здоров'я: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 20 жовтня 2022 р.) / Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика. Київ : МОПОН, 2022. 216 с. ISBN 978-966-999-310-6

5. Солоненко І.М. Сучасні та майбутні виклики для публічного управління у сфері охорони здоров'я / І. М. Солоненко, Л. В. Сабліна, А. І. Єна. Зб. наук. праць. Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. № 2. С. 100–109.

В.о. зав. кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Катерина ПОМОГАЙБО